

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Capvt V. De Prædestinatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

possint: vnde meritò exclamat Apost. Rom. II. *O altitudo diuitiarum sapientie, & scientie Dei: quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, &c.* Ideo iuxta consilium eiusdem Apost. 2. Cor. 10. nosmetipsos in nobis metientes, in hoc prædestinationis negotio procedemus secundum mensuram regulæ, quæ mensus est nobis Deus; id est, earum præsertim veritatum notitiam hinc inquiremus, quas Deus ipse reuelare, & per Ecclesiam proponere voluit; cætera omnium eius inscrutabili sapientiæ, & incomprehensibilibus iudicijs relinquentes, memores illius effati à Salomone prolati Prou. 25. *Qui scrutator est maiestatis, opprimetur à gloria.*

SECTIO I.

Quid prædestinationis, quid item reprobationis nomine debeat intelligi.

PRædestinatio, si vim nominis spectes, idem est, ac præcedens destinatio; destinare autem est, vel aliquid omnino apud se statuere, vel (vt dicit S. Thom. 1. p. q. 23. a. 1.) aliquid ad finem designare aut transmittere. Huius autem vocis sic intellecta apud SS. Patres duplex acceptio inuenitur; vna lata & minus propria, pro ordinatione rationalis creaturæ facta à Deo in quemlibet finem, siue in beatitudinem, siue in damnationem; quo sensu dicit S. Aug. lib. 15. de ciuit. cap. 1. ciuitatem Dei esse prædestinatam ad gloriam, ciuitatem verò diaboli ad ignem æternum esse prædestinatam. Altera stricta & propria, pro sola ordinatione rationalis creaturæ ad beatitudinem & vitam æternam; & eo sensu communiter tum in scripturis tum apud SS. Patres sumi solet, vt ex dicendis patebit. Cùm autem hæc diuina ordinatio sit ab æterno, ac proinde omne tempus præcedat, ideo præordinatio & prædestinatio dicitur, ita ut particula (præ) nihil aliud significet quàm antecessionem durationis seu æternitatis ad

ad tempus, vt docet Alensis 1. part. quæst. 28. memb. 3. Gamachus in 1. part. quæst. 23. cap. 7. Humbertus ad eandem quæst. disp. 1. art. 1. & alij communiter: vnde dicit eo sensu Apost. Ephes. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem*: & Rom. 8. *Quos præsciuit, & prædestinavit*; vbi simul iungit, & in eodem sensu accipit præscientiam & prædestinationem; est autem euidens particulam (præ) in verbo (præsciuit) significare tantum antecessionem ipsius scientiæ diuinæ secundum durationem, id est Deum scire res, antequam existant; vnde sequitur particulam illam in voce prædestinationis eodem modo esse accipiendam. Et sic dicendum est, quod prædestinatio nihil est aliud, quam æterna & omne tempus præcedens destinatio, quâ Deus ante mundi constitutionem creaturas aliquas ad gloriam & beatitudinem cœlestem elegit & destinavit.

Quæres, an prædestinatio sit proprie actus intellectus an voluntatis Dei? Respondetur esse vtriusque: intellectus quidem, cum in scriptura explicetur terminis significantibus actum intellectus, vt Rom. 11. *Non repulit Deus plebem suam, quam præsciuit*, id est, quam prædestinavit, vt explicat S. Aug. lib. de bono perseu. cap. 18. Voluntatis autem, cum in eadem scriptura saepe vocetur electio, propositum, beneplacitum, &c. vt Rom. 8. Ephes. 1. & alijs in locis. Et hunc vtrumque actum coniungit S. August. lib. de bono perseu. cap. 14. cum dicit, quod prædestinatio est præscientia & præparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur: præscientia siquidem ad intellectum diuinum proprie spectat; præparatio vero beneficiorum ad voluntatem, cum sit actus amoris & benevolentiae.

Ex his autem verbis S. Aug. colligitur ad completam rationem prædestinationis, prout ab illo & alijs SS. Patribus sumitur, debere per eam intelligi, non tantum electionem & destinationem ad gloriam & beatitudinem, sed etiam præparationem omnium mediorum ad illam consequendam, propositumque ac voluntatem media illa tribuendi; ita vt prædestinatio non tantum respiciat

E

gloriam

gloriam conferendam, sed etiam simul omnia gratia d
na, quibus ad illam gloriam homines perducuntur.

Quòd autem spectat ad Reprobationem, dicend
est per illam nihil aliud intelligi, quàm actum illum tu
intellectus tum voluntatis Dei, quo ab aeterno præfci
aliquos gratia suæ donis malè vsuros, & in peccata ma
talia lapsuros, in iisque morituros; & propterea de
vit eos à gloria excludere, ac secundùm peccatorum m
ritum damnationis aeternæ poenas infligere. Quom
autem ista debeant intelligi, & quâ ratione prædestina
ac reprobatio inter se differant, euidentis fiet ex dicend

SECTIO II.

*Quid fides catholica de prædestinatione & r
probatione credendum proponat.*

PRæcipuas hinc veritates circa prædestinationem & r
probationem fide catholicâ credendas, cum erro
bus oppositis ab Ecclesia proscriptis & damnatis b
uiter proponemus; reliqua verò, quæ ad eandem mat
riam spectant, in sequentibus sectionibus explicabim

Dicendum igitur i. fide catholicâ credendum esse,
Deo prædestinationem ac reprobationem verè reperit
seu Deum aliquos de facto prædestinasse, alios verò n
probasse. Hæc veritas expressè habetur in scripturis: I
phes. i. *Prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Chr
stum: in eodem capite. In quo etiam & nos sorte vocati sumus
prædestinati secundum proposuimus eius, qui operatur omnia s
cundum consilium voluntatis suæ: Sap. 9. Noli me reprobare à p
eris tuis: Hebr. 12. Esau reprobatus est: non enim inuenit pati
entia locum.*

Eadem veritas etiam asseritur à SS. Patribus, præse
timque à S. Aug. in toto lib. de prædestinatione sancto
rum & alibi passim.

Ratio etiam suffragatur; quia cum fide diuina certum
sit, quosdam homines aeternam salutem per Christi gra
tiam

tiam consequi, certum etiam esse debet Deum ijs gratiam & gloriam illam ab æterno præparasse; cum Deus nihil in tempore faciat, quod ab æterno facere non decreverit: è contra cum certum sit multos huic gratiæ deesse, ideoque gloriam illam non consequi, certum est etiam Deum ob peccata illorum præuisa decreuisse ab æterno eos à gloria excludere.

Dicendum 2. fide catholicâ credendum esse, ex parte prædestinati nullam omnino dari causam prædestinationis, si sumatur prædestinatio, prout comprehendit non tantum electionem ad gloriam, sed etiam præparationem omnium gratiarum, seu decretum conferendi omnia gratiæ auxilia, ac proinde etiam primam gratiam, quâ Deus ipsum prædestinatum præuenire & excitare decreuit.

Huic veritati oppositi sunt varij errores: 1. fuit Origenis lib. 1. Periarchon. c. 8. qui asseruit, Deum ad prædestinationis gratiam homini conferendam moueri propter bona opera, quæ anima antequam eius corpori vni-retur, exercuit; existimabat enim animas omnes ante hunc mundum corporeum simul fuisse creatas.

Hunc errorem refellit S. Thomas quæst. 23. art. 5. auctoritate Apost. ad Rom. 9. vbi Iacob electum & Esau reprobatum dicit, *cum nondum nati fuissent, aut aliquid boni aut mali egissent.* Quod autem dicit animas ante mundum corporeum fuisse creatas, hoc ab Ecclesia damnatum fuit in Conc. Lateranenfi sub Innocentio III. sess. 8.

Secundus error fuit Pelagianorum, qui asseriebant, hominem operibus bonis per solas naturales arbitrij sui vires factis, gratiam prædestinationis posse promereri. Hanc illorum hæreticorum sententiam explicat S. Aug. lib. de prædestin. Sanctorum cap. 18. his verbis: *Præsciebat Deus (ait Pelagianus) qui futuri essent sancti & immaculati per liberæ voluntatis arbitrium; & ideo eos omnes ante mundi constitutionem in ipsa sua præscientia, quia tales futuros esse præsciebat, elegit.* Et, quamuis interdum Pelagius, vt veritati fidem faceret, & Ecclesiæ damnationem effugeret, verbis ma-

gnificis gratiam commendauerit; nunquam tamen ex
nimo pristinum errorem retractauit, sed illum varijs ve
borum inuolucris obtegere semper conatus est, yt patet
ex S. Aug. toto fere lib. de gratia Christi, ac praesertim e
cap. 3. 4. 6. 7. 9. 41. & 42. quod in tractatu de gratia fusu
explicabitur; vbi ostenditur hunc errorem à summis Pon
tificibus Innocentio, Zosimo, & Coelestino, & à Con
Mileuitano, Carthaginensi & alijs damnatum fuisse. Eius
certè falsitas manifestè reuincitur ab eodem S. Aug. lib.
cit. de praedest. Sanct. cap. 18. ex illis Apost. verbis ad E
phes. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, vt essemus
sancti & immaculati; ex quibus sic concludit: Non ergo qui
futuri eramus, sed vt essemus sancti; ideo quippe tales eramus fu
turi, quia elegit ipse praedestinans, vt tales per gratiã eius essemus.*

Errori Pelagianorum affinis fuit error Semipelagianorum
& Massiliensium, qui, licet faterentur nos sine Christi
gratia non posse salutem aeternam consequi (in quo
Pelagianis dissidebant) existimabant tamen Deum hanc
nobis conferre gratiam ab aeterno decreuisse, intuitu &
occasione alicuius boni operis vel saltem alicuius boni
desiderij seu conatus nostrae voluntatis, per naturam virtutis
eliciti; vnde Cassianus huius sententiae praecipuus assertor
lib. 2. de institutis renunciantium cap. 14. dicebat, *Dei
misericordiam praesto esse occasione tantummodo bonae voluntatis
nobis oblata (& collatione 13. cap. 13.) Ob id solum Deum ex
igere, vel expectare ad suam gratiam tribuendam quosdam boni
voluntatis conatus; ne penitus dormientibus, aut inertibus otio disse
ntibus sua videatur dona conferre.*

Referatur hic error, & simul nostrae fidei veritas probatur
1. auctoritate scripturae: 2. ad Timoth. cap. 1. *Vocauit
nos uocatione sua sancta, non secundum opera nostra, sed secun
dum propositum suum: 1. Corinth. 4. Quis te discernit? Quis
autem habes, quod non accepisti? 2. ad Cor. 3. Non sumus suffi
cientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nos
tra ex Deo est.*

Probatur 2. auctoritate conc. Arausicani 2. canone 2. in
quo anathema profertur in eos, qui dixerunt *Deum expe*
ctari

Expe
autem
velim
bono n
mur; a
sui s
stet no
iam p
comp
Pro
ab hac
ex pur
meriti
S. Aug
paruu
bona,
derat
nes à C
eandem
gesser
prode
lectun
isset T
ius sig
tentia
à Deo
mutal
non ha
verita
Cor
ita et
(vt au
eri im
stinat
hypot
iam n
vt sim

etate nostram voluntatem, quā velimus à peccato purgari, non autem per Spiritus Sancti inspirationem fieri, ut etiam purgari velimus: & can. 25. Hoc etiam profiteamur, quod in omni opere bono nos non incipimus, & postea per misericordiam Dei adiuvamur; sed ipse nobis nullis precedentibus meritis fidem & amorem sui inspirat. Ex quibus conc. & scriptura verbis cum constet nos primam gratiam promereri non posse; constat etiam praedestinationem, prout illam primam gratiam complectitur, ex nostris meritis nusquam provenire.

Probatur 3. ex eo, quod praeformatio paruulorum, qui ab hac vita statim post susceptum baptismum rapiuntur, ex pura Dei misericordia pendet, non vero ex vllis eorum meritis: neque enim audiendi sunt illi, quorum meminit S. Aug. in lib. de praeest. Sanctorum cap. 12. qui dicebant, paruulos illos à Deo fuisse praeformatos propter opera bona, quae facturos illos, si diutius vixissent, ipse praeviderat: ut enim rectè docet S. Aug. loco cit. omnes homines à Christo iudicandi sunt (ut ait Apost. 2. Cor. 5.) secundum propriam corporis, id est, prout in hac vita corporali se gesserint. Et praeterea, si ita esset, ut illi dicebant, parum prodesset iusto rapi, antequam malitia immutaret intellectum eius, ut dicitur Sap. 4. & e contra multum profuisset Tyrijs & Sidonijs fuisse in Christum credituros, si eius signa vidissent: siquidem isti ob illam fidem & poenitentiam praeuisam, quamvis actu non extiterit, praemium à Deo accipere meruissent; ille e contra inconstantia ac mutabilitatis illius suae à Deo praeuisae, quamvis eam actu non habuerit, poenas luere debuisset: quod utrumque à veritate & ratione alienum est.

Confirmatur ab exemplo Christi, qui, sicut est caput, ita etiam est omnium praeformatorum exemplar, quos (ut ait Apost. Rom. 8.) ipse Deus praeformat conformes fieri imaginis Filij sui: sicut enim Christus ut homo, praeformatus est nullis praecedentibus meritis, ut per unionem hypostaticam cum Verbo esset filius Dei naturalis; ita etiam nos sine vllis praecedentibus meritis praeformatamur, ut simus filij Dei adoptiui per gratiam. Hanc rationem eleganter

leganter tractat S. Aug. lib. de bono persequ. capite ultimo & alijs in locis.

Dicendum 3. fide catholicâ credendum esse neminem à Deo reprobari, & ad pœnam aeternam damnationis deputari nisi ratione præuisorum demeritorum. Huic veritati oppositus est error Caluini, qui lib. 3. Instit. cap. 21. parag. 5. post antiquiores quosdam hæreticos (quos refert & refutat Waldensis lib. 1. doctrin. fidei) asseruit Deum ante præuisionem cuiuscunque peccati non tantum exclusisse aliquos à cœlesti gloria, sed etiam efficaci voluntate eos ad pœnam aeternam deputasse; vnde capite 23. parag. 9. ait Deum, vt ipsi reprobri efficaciter ad hunc finem a se inuentum perueniant, non tantum eos gratijs ad salutem necessarijs priuare, sed etiam iniicere ijs peccandi necessitatem, quam euadere non possint.

Hæc blasphemia refellitur, & veritas nostræ fidei probatur 1. Authoritate scripturæ varijs in locis, in quibus testatur Deus se nolle, vt vllus pereat, sed vt omnes peccatores ad pœnitentiam conuertantur, & sic vitam aeternam consequantur. Ezech. 18. *Numquid voluntatis mea est mors impij, dicit Dominus Deus, & non vt conuertatur à via sua, & viuat?* & cap. 33. *Viuo ego, dicit Dominus Deus: nolo mortem impij, sed vt conuertatur impius à via sua, & viuat.* S. Matth. 18. *Non est voluntas ante Patrem vestrum, qui in cœlis est, vt pereat vnus de pusillis istis.* 2. S. Petri 3. *Dominus patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad pœnitentiam reuerti.*

Probatur 2. ex Conc. Arausicano 2. can. 25. & Trident. Sess. 6. can. 17. in quibus anathema dicitur ijs, qui asseruerint aliquos diuinâ potestate ad malum esse prædestinatos: item ex Conc. Valentino cap. 3. vbi dicitur, *in electione saluandorum, misericordiam præuenire; in damnatione autem periturorum, meritum malum præcedere iustum iudicium.*

Probatur 3. autoritate S. Aug. lib. 3. cont. Iulianum cap. 18. *Bonus est Deus (inquit) iustus est Deus: potest aliquos sine bonis meritis liberare, quia bonus est; non potest quemquam sine malis meritis damnare, quia iustus est:* & S. Prosp. lib. 1. respon.

respons. ad capit. Gallorum ad capit. 7. vbi sic loquitur:
*Gratia Dei non prius eos (reprobos scilicet) deseruit, quam
 ab eis desereretur; & quia hoc ipsos voluntaria defectione factu-
 ros praeiudic, ideo in predestinationis electione illos non habuit.*

Probat 4. ratione: quia sicut poena necessario pecca-
 tum praesupponit, cum sit illius punitio: ita destinatio ad
 poenam praesupponit etiam peccatum in eo, qui ad illam
 destinatur, & peccati cognitionem in eo, qui destinatur; ali-
 aliàs iudicium eius nec iustum nec determinatum esse
 posset; cum nec causam legitimam puniendi haberet, vbi
 nullum esset peccatum; nec rationem vllam determinan-
 di poenam ad certum gradum intensiois vel extensio-
 nis, cum hoc ex cognitione grauitatis aut leuitatis pecca-
 ti pendeat: pro mensura enim delicti, debet esse plagarum
 modus.

Confirmatur ex eo, quod ob eandem causam Deus ab
 aeterno damnationis poenas reprobis infligere decreuit,
 ob quam re ipsa eas infligetur: atqui ob reproborum
 peccata eas infligetur, vt testatur ipsemet Christus
 Dominus S. Matth. 25. *Discedite a me maledicti in ignem a-
 ternum, &c. esurui enim, & non dedistis mihi manducare, &c.*

Quaeres, quid de reprobatione paruulorum sine bap-
 tismi susceptione morientium sentiendum sit? Responde-
 tur breuiter reprobationis positivae, qua excluduntur a
 gloria, & destinantur ad poenam damni (neque enim, vt
 docet S. Thom. originali peccato debetur vlla poena sen-
 sus 3. p. q. 1. a. 4. ad 2. & 2. sent. dist. 33. q. 2. a. 2.) semper
 dari causam ex parte paruulorum ipsorum, scilicet
 peccatum originale, in quo concipiuntur, quod
 eos formaliter tali reprobatio-

ne dignos
 efficit.

—o—

E 4

SE-

SECTIO III.

An predestinatio ad gloriam sit ante vel post prauisa merita.

Sumitur hęc nomen predestinationis, non prout comprehendit preparationem mediocum seu gratiarum ad salutem æternam consequendam, sed prout significat tantum electionem ad gloriam; & in eo sensu quaeritur, an Deus omnes saluandos ita predestinauerit, vt eorum absolutã & efficaci voluntate elegerit ad gloriam certumque gloria gradum, priusquam secundum nostrum concipiendi modum vlla eorum merita prauiderit: an e contra electio illa efficax ad gloriam facta sit propter prauisa bona illorum opera, & finalem in gratia perseuerantiam.

Dux sunt super hac quaestione opposita Theologorum sententia: r. est eorum, qui existimant electionem saluandorum ad gloriam, à Deo factam esse absolutã & efficaciam voluntate ante vlla prauisa eorum merita; & virtute illius electionis, à Deo preparata & decreta esse omnia illi gratiæ supernaturalis auxilia, quibus electi ad opera bona illius gloriae de condigno meritoria efficaciter excitarentur & adiuuantur. Ita Scotus in i. dist. 41. quest. 1. Sotus in cap. 9. ep. ad Rom. Bellarm. lib. 2. de grat. & libero arb. cap. 15. Suarez lib. 3. de aux. cap. 16. & plures alij.

Probatur hæc sententia ab illis r. ex scriptura, quæ alijs in locis videtur significare Deum gratuito ex mera beneuolentia predestinasse ad gloriam; vt S. Luc. 12. *Nolite timere pusillus grex, quia complacuit patri vestro dare vobis regnum.* Rom. 6. *Gratia Dei, vita æterna.* Act. 13. *Crediderunt, quotquot erant præordinati ad vitam:* Rom. 8. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, ut, qui secundum propositum vocati sunt sancti.* Nam, quot præseruit & predestinauit, &c.

Secundo autoritate S. Aug. quem illi authores maxime pro sua sententia stare contendunt, cuius hic citatio-

nes ab illis factas recensere (cū in eorum scriptis videri possint) minimè necessarium existinauimus.

Tertiò ratione; quia Deus ordinatissime in suis consilijs & decretis procedit; ergo prius intendit finem quam media: atqui gloria se habet per modum finis, merita autem & bona opera sunt media ad illam: ergo prius intendit absolute illam gloriam electis conferendam, tum ijs postea de medijs ad illam consequendam per gratia suae auxilia prouidere decernit.

Secunda sententia, est eorum, qui existimant electionem absolutam & efficacem praedestinatorum ad gloriam factam non esse nisi post prauiſionem meritorum, ac finalis in gratia perseuerantia. Huic sententiae subscribunt Alexander Alensis 1. part. quaest. 28, num. 3. art. 3. S. Bonauent. in 1. distinct. 41. quaest. 2. num. 15. & plurimi alij celeberrimi Doctores tam veteres quam recentiores, quos citat & sequitur Lessius in opusculo de praedestinatione & reprobatione sect. 2. quibus addere possumus Philippum Gamachæum in 1. part. S. Thomae quaest. 23. cap. 6. & Nic. Humbertum ad eandem quaestionem disp. 4. art. 2.

Probatum ab illis authoribus hæc sententia r. ex scriptura. Matth. 20. vbi Christus dicit: *Sedere ad dexteram meam vel sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à Patre meo*, quibus verbis (vt SS. Patres docent) Christus innuit non fauori & gratia, sed laboribus & meritis paratum esse sessionem in regno suo: ita hunc locum explicant S. Epiph. hæresi 69. S. Cyr. lib. 10. thesauri cap. 16. & Hieron. lib. cont. Iouinianum, vbi ait ideo Christum Dominum ibi dicere (non est meum dare vobis) vt noverit vhusquisque mansionem sibi in cælo, non ex sola Christi largitate, sed etiam ex proprijs operibus esse praparamandam. Item S. Matth. 25. *Venite benedicti, &c. possidete praparam vobis regnum, &c. esurienti enim, &c.* quibus verbis aperte insinuat regnum cælorum ab æterno esse iustis praparamatum ob præuisa eorum bona opera; quod patet tum ex particula causali (enim) tum ex eo, quod similiter

E s

dicitur

dicitur reprobis: *Discedite à me maledicti in ignem aeternum, qui paratus est diabolo, &c.* Atqui hic ignis non est paratus diabolo, nisi ob prauis eius demerita: ergo nec regnum est iustis preparatum, nisi ob prauis eorum merita.

Probat 2 ex S. Hieron. epist. ad Hedibiam quaest. 10. *Deus, inquit, vasa misericordiae, quae preparauit in gloriam suam, non irrationabiliter saluat & absque veritate, sed causis praecedentibus; quia alij non susceperunt filium Dei, alij autem recipere suam sponte voluerunt; ex quo offenditur non gentes eligi, sed hominum voluntates.* S. Ambr. lib. 5. de Fide cap. 3. *Quorum merita praesciuit, eorum premia praedestinavit.* S. etiam Aug. licet contrariae sententiae aliquibus in locis fauere videatur, in alijs tamen satis aperte asserit electionem ad gloriam supponere bona opera & merita electorum, vt lib. 1. ad Simp. quaest. 2. *Non praecedit electio iustificationem, sed electionem iustificatio, nemo enim eligitur, nisi iam distans ab illo, qui rejicitur; & serm. 7. de verbis Domini paulo post medium. Quos voluit, hos Deus elegit; elegit autem (sicut dicit Apostolus) & secundum suam gratiam & secundum illorum iustitiam.*

His SS. Patribus merito adiungi potest beatae memoriae Franciscus Salesius olim Gebennensium Episcopus, qui in opusculo de amore Dei lib. 3. cap. 5. id expressè docet, & probat ex verbis cuiusdam Collectae, in qua Ecclesia Deum alloquens dicit, illum *misereri omnium, quos suos fide & opere suos esse praesciuit;* quibus verbis (vt ille dicit) fatetur Ecclesia gloriam ijs esse destinatum, quos diuina sapientia prauis gratiae suae vocationi obtemperaturos, & per illam ad fidem viuam, quae per charitatem operatur, esse peruenturos.

Probat 3. ratione: quia si Deus ab aeterno ante vlla prauis merita aliquos efficaciter ad gloriam praedestinavit, sequitur eos, qui sic praedestinati non sunt, esse absolute & ante vlla prauis demerita à gloria exclusos, ac proinde reprobos ac damnatos; cum reprobatio & damnatio in exclusione à gloria proprie consistat: quod tamen dici non debet, & à diuina bonitate maxime ali-

enun

enun
negat
certo
um es
clusio
origin
infect
id per
salute
omni
testat
one &

Quid

V

dicen
Pri
per ill
lud, t
(vt si
propo
gloria
thori
ligati
tot m
fectio
ab al
ant;
lari s
seip
pist.

enum est. Neque dicas non excludi positiuè, sed tantum negatiuè; quia quoad effectum nihil interest, cum æquè certò & infallibiliter exclusio negatiua atque positiua suum effectum consequatur. Neque item dicas, hanc exclusionem non esse factam nisi post præuisum peccatum originale, Deumque posse iustè à gloria sua tali peccato infectos excludere; quia, etsi per iustitiam possit, tamen id per misericordiam non fecisse, sed è contrà omnium salutem voluntate antecedenti velle, & copiosam pro omnibus redemptionem dedisse multis in locis scriptura testatur, vt patebit ex dicendis in tractatu de Incarnatione & de Gratia.

SECTIO IV.

Quid super questione in sectione precedenti proposita sentiendum videatur.

VT in questione difficili & obscura lucem aliquam afferamus, neque tamen limites nobis propositos excedamus, tria hic breuiter pro illius resolutione dicenda sunt.

Primum est, nihil adhuc ab Ecclesia definitum esse super illa questione, ac proinde liberum esse unicuique illud, tenere quod sibi probabilius videbitur: & quamuis (vt sincerè loquamur) verum sit S. Augustinum magis propendere in eam sententiam, quæ dicit electionem ad gloriam factam esse ante præuisa merita; eius tamen auctoritas, licet maximi facienda, nullam secum fidei obligationem inuehit, vt satis euidentis est, tum ex eo, quòd tot maximi nominis Doctores & maximè catholici, qui sectione precedenti citati sunt, non solum ab hac sed & ab alijs plurimis S. Augustini sententijs apertè dissident; tum etiam ex ijs, quæ idem S. Augustinus pro singulari sua & prorsus admirabili modestia & humilitate de seipso ac scriptis suis dixit varijs in locis, & præsertim epist. 7. ad Marcellinum, & in prologo suarum Retractionum:

tionum: quamdiu enim super aliqua quaestione nihil ab Ecclesia definitum est, vnicuique sine cuiusquam pra-iudicio in suo sensu abundare permillum est.

Secundum est, quod licet vtraque non solum sit pietati consentanea, sed & plurimum rationibus tum auctoritatibus fulciatur; illam tamen, quae asserit electionem absolutam & efficacem ad gloriam non nisi ratione praeviorum meritorum a Deo factam esse, videri longe probabiliore: quod constare potest tum ex auctoritatibus & rationibus in eius probationem adductis, tum etiam ex refutatione eorum, quae pro sententia opposita allata sunt.

Ad primum enim locum scripturae respondendum est, Christum Dominum loqui de complacentia dandi regnum, non absoluta, sed conditionata; sicut & promissio dandi eiusdem regni non absoluta sed conditionata est, ut expresse definiit Concilium Trident. sess. 6. can. 20.

Ad secundum, vitam aeternam dici ab Apostolo gratiam Dei, non quia gratis absolute decreta sit, sed quia per gratiam Dei obtinenda sit; & praeterea quia, cum talis & tanta sit, tamen pro valde exiguis operibus ex gratuito Dei beneplacito sit tanquam merces constituta.

Ad tertium, dicendum est praedestinationem illam intelligendam esse, non ad gloriam sed ad fidem & iustificationem; *iustus enim* (ut ait Apostolus Rom. 1.) *ex fide vivit; & cum auerterit se impius ab impietate sua, &c. ipse animam suam vivificabit*, ut ait Propheta Ezech. 18. ac proinde recte per praedestinos ad vitam intelligere possumus praedestinos ad fidem & ad iustificationem.

Ad quartum, verum esse eos, qui a Deo per gratiam vocantur, ut ex peccatoribus fiant iusti & sancti, vocari ad illam gratiam non ex meritis, sed ex gratuito Dei proposito, ut ex antedictis patet. Verba autem, quae sequuntur (*quos praesciuit & praedestinavit*) sic intelligenda esse, quos praesciuit per vocationem gratiae suae, fidem & charitatem habituros, eos praedestinavit, ut essent conformes Filio suo, itaque sicut Filio tribulationes cooperatur *in bonum*, ita & illis cooperabuntur. Ita S. Cyrill.

apud

apud Oecumenium in hunc locum, S. Amb. lib. 5. de fide cap. 3. S. Chrysoit. hom. 15. in epist. ad Rom. & alij.

Ad rationem denique responderetur, Deum intendere gloriæ collationem non simpliciter, nec tanquam purum & gratuitum donum, sed tanquam mercedem & premium bonorum operum & meritum, ut manifeste testatur scriptura, quæ varijs in locis sub nomine mercedis gloriæ eternam designat: unde sequitur, quod Deus nullum ad eam ab æterno efficaciter elegerit: nisi quæ bonis operibus & finali perseverantiâ illam promeriturum esse prævidit.

Tertium denique est, hanc secundam sententiam, quam probabiliorē esse diximus, nullo modo derogare (quod aliqui sine ratione inficiantur) summa & commoda illi dependentiæ, quam homo in se agnoscere & profiteri debet respectu diuinæ potentia & misericordiæ in negotio salutis: cum illa siquidem stat semper inexcussa veritas illa; quam ut basim & fundamentum totius Christianæ pietatis sæpius ingerit S. Augustinus: nimirum nihil in se habere hominem, unde coram Deo gloriari possit; nihil ex se posse in salute sibi procuranda, quod Deo acceptum referre non debeat; nullum ex se meritum proferre, quod gratiæ Christi adscribere non teneatur. Decrevit quidem Deus ab æterno gloriam homini ob merita conferre, sed quid ex se mereri potest, qui nequidem aliquid boni cogitare ex se sufficiens est? Unde, cum sine gratiæ diuinæ auxilio nihil omnino possit, gratia autē illa fit ei prorsus indebita, & ex pura tantum Dei misericordia concedatur; sequitur ut & merita omnia & gloriæ ipsius præmia, tanquam gratiæ munera & diuinæ misericordiæ dona debeat agnoscere. Cum autem gratiam illam Deus non aequaliter & uniformiter omnibus, sed vicuique, prout vult, largiatur, & vni quidem maiorem, alteri minorem; huic efficacem tribuat, illi non item; istum modo speciali ad se trahat, alium derelinquat; verè ac merito cum Apost. Rom. 11. dicere semper debemus: *O altitudo divitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei: quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, & investigabiles viæ eius!* (&

Rom. 9.) *Non quid dicit figmentum ei, qui se finxit: quid me fecisti scilicet an non habet potestatem figulus luti, ex eadem massa facere, aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam?*

SECTIO V.

Quinam sunt effectus prædestinationis & reprobationis.

Quanuis (vt rectè docet S. Thomas) 1. p. q. 23. a. 2. prædestinatio formaliter non sit in prædestinato, sed in Deo prædestinante; nihilominus, in quantum executioni mandatur, aliquos effectus producit in ipso prædestinato, de quibus quaestio proposita intelligenda est. Pro cuius resolutione.

Dicendum 1. duos esse in genere effectus prædestinationis, gratiam scilicet & gloriam. Porrò quia gratia duplex est, vna actualis, quæ dicitur gratia vocationis, altera habitualis, quæ vocatur gratia iustificationis; hinc factum est, vt primus ille effectus nomine gratiæ comprehensus in duos subdiuidatur; & sic tres præcipui effectus prædestinationis numerentur, nempe vocationis, iustificationis & glorificationis, iuxta doctrinam Apost. Rom. 8. *Quos prædestinauit, hos & vocauit; & quos vocauit, hos & iustificauit: quos autem iustificauit, illos & glorificauit.*

Est autem obseruandum, ad gratiam vocationis reduci omnia auxilia & adiumenta, non solum interna, sed etiam externa, quæ ad iustificationem suo modo simul cum internis concurrunt; vt externa Euangelij prædicatio, à parentibus Christianis ortus & educatio, occasionum peccandi remotio, cum pijs & bonis conuersatio, fraterna correctio, & alia similia. Ad gratiam quoque iustificationis pertinere omnes alios habitus supernaturales, qui simul cum ipsa gratia habituali infunduntur; vt habitus fidei, spei, charitatis, & aliarum virtutum supernaturalium, item dona Spiritus Sancti, gratias sacramentales ac donum finalis perseverantiæ. Ad glorificationem demique

denique pertinere non solum ipsam visionem beatificam & amorem beatificum; sed etiam a iâ dona gloriæ accidentalis, quæ vel animam vel corpus respiciunt. Quæ omnia & similia inter effectus prædestinationis computari debent, & tanquam ab illâ beneuolentia & charitate prouenientes, quâ Deus ab æterno prædestinatos ob Christi merita dilexit, & per quam illis tot & tanta suæ largitatis dona præparauit.

Dicendum 2. duos esse tantum effectus reprobationis; primus est permissio peccati, vnde dicit Apostolus Rom. 9. *quod si Deus volens ostendere iram, & notam facere potentiam suam, sustinuit in multa patientia, vasa iræ apta in interitum: & ad hunc effectum reducitur obduratio seu excecatio reprobi; cum nihil aliud sit quam ipsa peccati permissio, quatenus Deus permittendo peccatum, simul iusta aliqua ex causa subtrahit reprobo peculiare aliquod gratiæ suæ auxilium, quo eius cor emolliretur, vel illuminaretur intellectus. Secundus verò effectus reprobationis est æterna ipsius reprobi punitio, vt patet ex illis Christi verbis Matth. 25. *Discedite à me maledicti in ignem æternum.**

Quæres, an etiam peccata ipsius reprobi dici debeant effectus reprobationis? respondetur negatiuè, quia effectus reprobationis sunt à Deo reprobante, vt à causa; atqui Deus peccatorum causa nec est, nec dici debet, vt iam alia occasione probatum est, & fusius probabitur in tractatu de peccatis.

SECTIO VI.

An prædestinatio sit certa, & an à prædestinato cognosci possit.

Qvæstionis propositæ quoad primam illius partem sensus est, an prædestinatio certò & infallibiliter effectum suum consecutura sit: cum autem duplex certitudo distingui possit; vna cognitionis, quâ Deus cer-

tò

tò cognoscit effectum illius futurum; altera medij & causalitatis, quatenus medium illius prædestinationis exquendæ tale est, vt eo posito effectus certò & infallibiliter futurus sit.

Dicendum 1. prædestinationem electorum ad gloriam esse Deo certissimam certitudine cognitionis. Probat ex Apostolo 2. ad Timoth. cap. 2. *Firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc: cognouit Dominus, qui sunt eius.* Id etiam præterea constat ex ijs, quæ supra dicta sunt de certitudine & infallibilitate scientiæ Dei.

Dicendum 2. prædestinationem electorum ad gloriam esse etiam certissimam certitudine medij & causalitatis. Ita S. Thom. quæstionibus disputatis de veritate q. 6. a. 3. Probat 1. ex cap. 10. S. Ioan. vbi Christus de prædestinatis sic loquitur: *Non peribunt in æternum, & non rapiet eas (oues) quibquam de manu mea.* Probat 2. ex S. Aug. libr. 5. cont. Iulianum cap. 5. vbi loquens de prædestinatis, *Ex his, inquit, nemo perit, quacunque ætate moriatur, al sit enim, vt prædestinatus ad vitam sine sacramento mediatoris finire permittatur hanc vitam; & lib. de bono persequ. cap. 14. dicit, quòd Prædestinatio est preparatio beneficiorum, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur.*

Quoad secundam quæstionis partem dicendum, neminem posse certò scire, se esse de numero prædestinatorum absque speciali aliqua Dei reuelatione. Hæc propositio est de fide contra Calvinum asserentem lib. 3. inquit. cap. 24. parag. 8. vnumquemque fidelem certâ fide credere debere se esse prædestinatum. Refellitur hic error, & veritas nostræ fidei probatur 1. ex illis verbis Eccles. 9. *Nescit homo, virum amore an odio dignus sit: sed omnia in futurum seruantur incerta.* Vnde merito admonet Apostolus 1. Cor. cap. 10. *Qui se existimat stare, videat, ne cadat; & ad Philip. 2. Cum metu & tremore vestram salutem operamini.* Probat 2. ex Conc. Trident. sess. 6. vbi Can. 15. anathema profertur in eum, qui dixerit, hominem renatum, & iustificatum teneri ex fide ad credendum, se certò esse in numero prædestinatorum

rum

rum. Et Can. 16. in eum, qui donum finalis perseverantia se certo habiturum absolutâ & infallibili certitudine dixerit; nisi hoc ex speciali revelatione didicerit. Probatur 3. ex S. Aug. lib. de corrept. & gratia cap. 13. *Quis ex multitudinis fidelium, quando in hac mortalitate vivitur, in numero predestinatorum se esse presumat?* Probatur 4. ratione, quia, cum predestinatio ad gloriam pendeat a finali perseverantia, & ab eo statu, in quo quis futurus est in exitu vitæ; evidens est neminem certo scire posse, qualis tunc futurus sit; cum ea, quæ futura sunt contingenter, quale est istud, de quo loquimur, nullus naturaliter certo præscire possit.

Quærent hinc aliqui, quomodo certitudo illa & infallibilitas predestinationis cum humani arbitrij libertate concordari possit? Respondetur breviter, cum in predestinatione duo considerari possint, scilicet præscientia Dei, & decretum conferendi gratiæ auxilia ad gloriam promerendam, certum esse decretum illud non magis arbitrij libertatem lædere, quam ipsam gratiam, quæ vi illius confertur, & quæ liberum arbitrium non cogitur, nec necessitatur, sed tantum excitatur & adiuvatur, ut supponimus ex dicendis in tractatu de Gratia.

Quod autem spectat ad præscientiam diuinam, iam supra ostendimus, cum ageremus de scientia Dei,

quomodo nullum libertati humanæ afferat

præiudicium, sed illam intactam &

illibatam omnino relinquat,

quare diutius non est

in hac questione

immorandum.

—§—

CA